

Verdoven en ritueel slachten

Peter Vesseur, algemeen secretaris NEPLUVI

De Nederlandse pluimveeslachterijen lid van de branchevereniging NEPLUVI zijn in staat aan diverse eisen uit de maatschappij tegemoet te komen. Alle pluimveeslachterijen in Nederland van enige omvang en een enkele kleinere slachterij zijn lid van NEPLUVI. Het betreft slachterijen waar dagelijks met behulp van machines heel precies en procesmatig geslacht wordt.

De Nederlandse slachterijen verenigd in NEPLUVI moeten ook aan de nieuwe regelgeving ten aanzien van verdoven voldoen. Deze regelgeving is per 1 januari 2013 van kracht geworden. Nederland voldoet hiermee aan de eisen die in het kader van dierenwelzijn aan het verdoven van pluimvee zijn gesteld en loopt daarmee vooruit op de meeste Europese landen.

Daarnaast kunnen de meeste slachterijen ook voldoen aan de halal eisen met betrekking tot ritueel slachten.

Ritueel slachten.

De pluimveeslachterijen die lid zijn van NEPLUVI slachten alleen pluimvee nadat het is verdoofd. Dus voor de vraag naar geslacht pluimvee dat niet is verdoofd voorafgaand aan het doden en vervolgens slachten kan men bij de grote pluimveeslachterijen niet terecht. De slachterijen kunnen echter wel ritueel slachten volgens de specificaties van diverse geloofsgroepen, zoals de moslim gemeenschap. Er bestaat op dit moment wel enige discussie tussen certificerende organisaties over wanneer een dier halal-waardig is. Internationaal bestaan er ook kleine verschillen in de eisen die worden gesteld. In een land als Maleisië gelden heel specifieke eisen en de slachterijen in Nederland die naar een dergelijk land exporteren worden dan ook heel specifiek volgens die eisen gecontroleerd en gecertificeerd. Voor de productie voor de moslim gemeenschap in Nederland gelden er ook eisen waarop gecontroleerd wordt en waartegen gecertificeerd wordt. Alleen indien er wordt geëist dat er helemaal niet wordt verdoofd voor slachten, dan is men bij de Nederlandse slachterijen lid van NEPLUVI aan het verkeerde adres.

Nieuwe verdovingstechnieken in gebruik

In Nederland zijn in het kader van nieuwe regelgeving op het gebied van verdoven nieuwe apparaten op de slachterijen geïnstalleerd. Het betreft in veel gevallen systemen waarbij van gecontroleerde atmosfeer gebruik gemaakt wordt wel "Controlled Atmosphere Stunning" of "CAS-verdoven" genoemd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van mengsels lucht waarin de CO₂ concentratie en/of de O₂ concentratie gedurende de verschillende fasen van het verdovingsproces wijzigt. Hierdoor worden de slachtkuikens eerst suf en daarna verdoofd. De kuikens worden vervolgens gedood door middel van het verbloeden na aanbrenge van een halssnede. In andere gevallen wordt gebruik gemaakt van nieuwe apparatuur op basis van elektrisch verdoven, waarbij de stroom door de kop van het kuiken geleid wordt, ook wel kop of kop-direct verdover genoemd. Ook dan worden de kuikens daarna gedood door middel van het verbloeden na het aanbrenge van een halssnede.

Door middel van de verschillende nieuwe verdovingstechnieken worden de kuikens verdoofd, niet gedood. Het doden gebeurt door middel van het aanbrenge van een halssnede waardoor de kuikens verbloeden.

Zijn er dan geen verschillen tussen de nieuwe verdovings technieken? Ja, die zijn er wel, er zijn kleine verschillen. Indien een kuiken verdoofd is door middel van elektriciteit in de kop-direct verdover, dan zal het dier indien het geen halssnede zou krijgen, en dus niet dood zou gaan door het verbloeden, na verloop van tijd weer bij komen. De verdoving wordt daarom in de wet "eenvoudig" genoemd.

Indien het dier in de CAS-verdover wordt verdoofd dan blijft het hart nog wel actief, maar zal het kuiken niet spontaan weer bij bewustzijn komen. Deze vorm van verdoven wordt daarom ook wel “niet-eenvoudig” of irreversibel genoemd.

Indien een kuiken niet zou verbloeden (bijvoorbeeld als het kuiken al dood zou zijn, maar ook als een kuiken niet aangesneden zou worden) dan zou dat direct zichtbaar zijn aan de slachtlijn door de sterk afwijkende kleur. Een dergelijk kuiken wordt altijd afgekeurd en verwijderd.

De halssnede

Er worden eisen gesteld aan het uitvoeren van de halssnede. Die moet ook overeenkomstig de riten zijn. De halssnede moet door middel van één vloeiende snijbeweging uitgevoerd worden. Er wordt daarvoor gebruik soms gemaakt van gelovige personen die de snede zorgvuldig aanbrengen onder het uitspreken van een tekst in het Arabisch dan wel door middel van moderne technieken die een goede snede garanderen. Ook hier wordt door de certificerende organisaties naar gekeken en overeenkomstig specificaties gecertificeerd.

Certificerende organisaties

Verschillende certificerende organisaties certificeren tegen strenge eisen. Er zijn certificerende organisaties die specifiek kijken naar de eisen in het kader van halal. Het kan wel voorkomen dat verschillende certificerende organisaties op onderdelen iets van mening verschillen. Dus van mening verschillen over wat volgens hen wel en wat niet halal waardig is. De certificerende organisaties baseren zich daarbij op de mening van de geestelijke die daar verstand van heeft. De geestelijke, voor moslims de imam, bepaalt de norm. De slachterijen houden zich bij ritueel slachten aan de specificaties die door de organisatie die het proces moet certificeren en door de betreffende geestelijke, voor halal de betreffende imam, worden gesteld.